

Erven van de toekomst

Het Steunpunt Duurzame Landbouw (Stedula) is klaar met zijn werk en rondt dat af met een feestelijke studiedag. Via het steunpunt, een samenwerkingsverband tussen de universiteiten van Leuven en Gent, wilde de Vlaamse regering nagaan hoe we op een duurzame manier aan landbouw kunnen doen. Dat vijf jaar durend onderzoek mondt nu uit in een boek waarin de belangrijkste resultaten gebundeld worden.

Philippe Van Marcke

Maar wat is duurzame landbouw precies? "Dat is zorgen dat je vandaag op zo'n manier aan landbouw doet dat je er in een volgende generatie ook nog aan kan doen," zegt Joost Dessein, onderzoeker bij Stedula. "Maar het is een groot misverstand dat het daarbij enkel rond ecologie draait. Het heeft geen zin om op een ecologisch verantwoorde manier te werken als daarbij de boeren over kop gaan. Duurzame ontwikkeling steunt op drie pijlers: een ecologische, een economische en een sociale. Die pijlers moeten gelijkwaardig en gelijktijdig behandeld worden."

Boordinstrument

Om die duurzaamheid concreet en meetbaar te maken, heeft Stedula indicatoren ontwikkeld. Die helpen sector en beleidsmakers in te schatten hoe duurzaam er gewerkt wordt. "De indicatoren zijn een soort boordinstrument," licht Frank Nevens, de projectleider van Stedula, toe. "Maar omdat boordinstrumenten zinloos zijn als je niet weet waar je naartoe moet, hebben we eerst een langetermijnvisie uitgewerkt. We hebben onze visie geïllustreerd door te beschrijven hoe landbouwbedrijven er in 2030 kunnen uitzien. Op die manier blijft die visie niet steken in vage bewoordingen en intenties, maar kom je tot heldere beelden van waar je naartoe wil."

Ook bij het ontwikkelen van de indicatoren streefde de onderzoeksgroep naar helderheid en praktische bruikbaarheid. "Een goede indicator signaleert niet alleen wanneer of waar er iets fout gaat, maar geeft ook aan wat er fout gaat," vertelt Nevens. "Stel bijvoorbeeld dat een meetpunt van het mestactieplan (MAP) waarneemt dat er te veel nitraat in het water zit. Dat is een zeer zwakke indicator, want je weet nog steeds niet waar dat teveel aan nitraat vandaan komt. Maar wanneer je voor elk landbouwbedrijf de nitraatbalans opstelt, dan krijg je een instrument dat het resultaat in het MAP-meetpunt kan verklaren en dat je de mogelijkheid biedt actie te ondernemen. Zo zijn wij gaan zoeken naar indicatoren die op het terrein gebruikt kunnen worden."

Juiste keuzes

Naast die academische rol hebben wetenschappers ook een sociale rol te vervullen, vindt Joost Dessein. "We vinden het heel belangrijk om met alle betrokkenen rond de tafel te gaan zitten. Dat gaat van boeren tot Toerisme Vlaanderen, van landbouworganisaties tot beleidsmakers in Brussel. Door al die mensen samen te brengen en te praten over duurzame landbouw creëer je een heel netwerk binnen de landbouw- en plattelandssector. Daarnaast zijn we ook altijd met ons werk naar buiten gekomen, zowel op internationale conferenties als op, bijvoorbeeld, afdelingen van de KVLV. Dat brengt academisch gezien misschien niet veel op, maar wetenschappers moeten ook hun stem laten horen in het maatschappelijk debat."

Koolzaad is één van de gewassen die gebruikt kunnen worden voor de productie van groene energie.

(© Stedula)

En dat doet Stedula klaar en duidelijk met het boek *Erven van de toekomst*. "Die titel heeft een dubbele betekenis," zegt Nevens. "Het benadrukt dat er in de toekomst nog erven, landbouwbedrijven, zullen zijn. Maar dan moeten we vandaag de juiste keuzes

maken. De toekomst van de landbouw stuurt ons handelen in het heden, we erven als het ware van de toekomst. Er staan trouwens geen auteurs op de cover. Een bewuste keuze omdat dit boek het werk is van de hele onderzoeksgroep."

Op 21 november stelt Stedula 'Erven van de toekomst' en de resultaten van zijn onderzoek voor op een studiedag in het Kaaitheater te Brussel.

Info: <http://www.stedula.be>

Joost.Dessein@biw.kuleuven.be,

Frank.Nevens@ugent.be, (t) 09 264 90 68